Datum: 15 mei 2026
Betreft: Inbreng Staten-Generaaldelegatie inzake noodzakelijke basisbescherming van persoonsgegevens
Ontvanger: Presidium van het Interparlementair Koninkrijksoverleg

INBRENG STATEN-GENERAALDELEGATIE INZAKE NOODZAKELIJKE BASISBESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS IN HET LAND NEDERLAND ZODAT DIE VRIJELIJK KUNNEN WORDEN GEDEELD IN HET KADER VAN ESSENTIËLE SAMENWERKING BINNEN HET KONINKRIJK

"Op voorstel van de Nederlandse delegatie zal voor het volgende IPKO worden geïnventariseerd of de landen voldoen aan de basisbescherming van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor het vrijelijk delen van data voor essentiële samenwerking op onder meer het gebied van veiligheid, zoals onder andere neergelegd in Convention 108+ van de Raad van Europa (Afsprakenlijst IPKO Aruba 2026; 33845, AT/nr. 58)"

In 1981 werd met een verdrag van de Raad van Europa de basis gelegd voor de bescherming van persoonsgegevens. Dat verdrag wordt ook wel Conventie 108 genoemd. Met de wijziging van het verdrag wordt de bescherming van persoonsgegevens nu op hetzelfde niveau gebracht als de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van de Europese Unie. Het vernieuwde verdrag wordt ook wel aangeduid als Conventie 108+. Anders dan de AVG, ziet dit verdrag ook op de terreinen van defensie en de nationale veiligheid.

Het voorstel van Rijkswet ter goedkeuring van Conventie 108+ voor het gehele Koninkrijk is op dit moment in behandeling bij de Eerste Kamercommissie voor Digitalisering: *'36.455 (R2188) Goedkeuring Verdrag tot bescherming personen met betrekking tot geautomatiseerde verwerking persoonsgegeven'.* Zij heeft op 18 november 2025 het verslag (EK 36455, A) uitgebracht en wacht op de nota naar aanleiding van het verslag. Tijdens de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer is daarnaast de motie van de leden Kathmann en White over gelijke privacybescherming in het hele Koninkrijk (TK 36 455, nr. 11) aangenomen.

Het wijzigingsprotocol conventie 108+ noopt voor het Europese deel van Nederland niet tot een aanpassing van de huidige wet- en regelgeving. De wijzigingen die door het protocol in Conventie 108 worden aangebracht, zijn namelijk volledig in overeenstemming met zowel de AVG als met de reeds geïmplementeerde Richtlijn 2016/680.8 Het enige inhoudelijke verschil met de AVG is dat de gemoderniseerde Conventie 108 ook betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens in het belang van de bescherming van de defensie en de nationale veiligheid. Ook voor dit deel van het wijzigingsprotocol is voor het Europese deel van Nederland echter geen uitvoeringswetgeving nodig. De AVG is door een schakelbepaling in de Nederlandse uitvoeringswetgeving onder de AVG (UAVG) namelijk al van toepassing op defensie. Voor de nationale veiligheid is wetgeving rond gegevensverwerking opgenomen in de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv 2017). De Wiv 2017 voldoet aan de eisen die Conventie 108+ stelt aan de verwerking van persoonsgegevens en het toezicht daarop.

Consensusrijkswet Gegevensbescherming

De AVG is niet van toepassing op het Caribische deel van het Koninkrijk. In de Caribische landen geldt Conventie 108 niet, de landen hebben voor de gegevensbescherming ieder hun eigen landsverordeningen. Conventie 108+ stelt significant hogere eisen aan de bescherming van persoonsgegevens dan de regels die nu gelden in het Caribische deel van het Koninkrijk.

Op dit moment werkt de Nederlandse regering samen met de Caribische landen van het Koninkrijk al geruime tijd aan de totstandkoming van een consensusrijkswet om het gegevensbeschermingsrecht van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland te harmoniseren en in lijn te brengen met het in Europees Nederland geldende gegevensbeschermingsrecht. Het doel van de beoogde consensusrijkswet is om te bewerkstelligen dat (i) er een geharmoniseerd hoger beschermingsniveau ontstaat voor de verwerking van persoonsgegevens binnen de Caribische delen van het Koninkrijk, (ii) de uitwisseling van persoonsgegevens binnen het Koninkrijk als geheel eenvoudiger en effectiever wordt, en (iii) de gemoderniseerde conventie voor het Caribische deel van het Koninkrijk kan worden aanvaard.

De consensusrijkswet is niet van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, het verwerken van persoonsgegevens in het kader van verkiezingen en ten behoeve van de basisregistratie persoonsgegevens. De belangrijkste reden hiervoor is dat, anders dan de consensusrijkswet die (uitsluitend) een regeling betreft inzake de bescherming en verwerking van persoonsgegevens, de wetten en (lands)verordeningen op deze terreinen ook diverse andere aspecten regelen die betrekking hebben op het functioneren van de basisregistratie persoonsgegevens, de verkiezingen en het kiesstelsel en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, en daarbij behorende instanties en processen. Met andere woorden, ook de bijzondere context waarin deze verwerkingen plaatsvinden, wordt in deze wetten en (lands)verordeningen geregeld. Dit maakt dat deze terreinen niet passen in een gegevensbeschermingsregeling zoals de consensusrijkswet. Het streven is om voor de genoemde terreinen stapsgewijs naar het niveau van bescherming toe te werken dat (minimaal) beantwoordt aan de standaarden van het gemoderniseerde verdrag.

Momenteel is voorzien dat een eerste volledig concept van het voorstel voor de Rijkswet gegevensbescherming, tezamen met een integrale rapportage over de uitvoeringsconsequenties van de wet, in de tweede helft van 2026 met het JVO gedeeld kan worden. In het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) van september 2026 zal een besluit voorliggen of dit conceptvoorstel van Rijkswet door kan naar het formele wetgevingstraject (zie Kamerstukken II 29279, nr. 770).

Bronnen:
Kamerstukken II 2023-2024, 36455, nr. 3.
Kamerstukken II 2023-2024, 36455, nr. 4.